

สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ (People's Republic of Bangladesh)

เมืองหลวง ธากา

ที่ตั้ง อยู่ทางตะวันออกเฉียงของอนุทวีปเอเชียใต้ บริเวณเส้นละติจูดที่ 24 องศาเหนือ เส้นลองจิจูดที่ 90 องศาตะวันออก มีพื้นที่ประมาณ 148,460 ตร.กม.

อาณาเขต ความยาวของเส้นพรมแดนทั้งหมด 4,413 กม.
ทิศเหนือ ตะวันออก ตะวันตก ติดกับอินเดีย (4,142 กม.)
ทิศตะวันออกเฉียงใต้ ติดกับเมียนมา (271 กม.)
ทิศใต้ ติดกับอ่าวเบงกอล (580 กม.)

ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เกิดจากการทับถมของดินทราย มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตร เป็นที่ราบลุ่มปากแม่น้ำที่สำคัญ 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำคงคา พรหมบุตร และเมกนา (Meghna) พื้นที่ทางตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบเชิงเขาขนาดใหญ่ ส่วนทางตะวันออกเฉียงใต้เป็นที่อกเขาสูง

ภูมิอากาศ บังกลาเทศมีภูมิอากาศเป็นแบบเขตร้อน โดยบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะร้อนชื้นตลอดทั้งปี ภาคกลางและตะวันตกจะร้อนชื้นสลับแล้ง ส่วนภาคเหนือจะกึ่งร้อน ฝนตกชุก ภูมิอากาศของบังกลาเทศ แบ่งเป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่ ต.ค.-มี.ค. อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 11-29 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่ มี.ค.-มิ.ย. อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 21-34 องศาเซลเซียส และฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ มิ.ย.-ต.ค.

ภัยธรรมชาติที่บังกลาเทศประสบอยู่เป็นประจำ ได้แก่ ความแห้งแล้ง และพายุไซโคลน บังกลาเทศประสบปัญหาพายุไซโคลนพัดเข้าทำลายทั้งบ้านเรือนและชีวิตประชากรปีละหลายครั้ง

ประชากร ประมาณ 163,583,702 คน (ต.ค. 2562) ประกอบด้วยเชื้อสายเชื้อสายเบงกาลี 98% อื่น ๆ 2% อัตราส่วนประชากรจำแนกตามอายุ : วัยเด็ก (0-14 ปี) 26.75% วัยรุ่นถึงวัยกลางคน (15-64 ปี) 68.02% และวัยชรา (65 ปีขึ้นไป) 5.23% อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโดยรวม 73.57 ปี เพศชายประมาณ 71.8 ปี เพศหญิงประมาณ 75.6 ปี อัตราการเกิด 21.6 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการตาย 5.4 คนต่อประชากร 1,000 คน อัตราการเจริญเติบโตของประชากร 1%

ศาสนา อิสลาม 89.8% ฮินดู 9.1% ศาสนาอื่น ๆ 0.7%

ภาษา ภาษาเบงกาลี (Bengali) เป็นภาษาราชการ นิยมใช้ภาษาอังกฤษในภาคการศึกษาและธุรกิจ และมีภาษาท้องถิ่นของชนกลุ่มน้อย

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 72.89% ชาย 75.7% หญิง 70.09% งบประมาณด้านการศึกษาประจำปี งบประมาณ 2562-2563 จำนวน 6,353.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (หรือคิดเป็น 11.41% ของรายจ่ายประเทศ) โดยรัฐบาลจัดการศึกษาแบบให้เปล่าแก่เด็กหญิงจนถึงเกรด 10 การศึกษาภาคบังคับ 6 ปี และให้ค่าจ้างเรียนแก่นักศึกษาสตรี บังกลาเทศมีมหาวิทยาลัยของรัฐ 14 แห่ง และเอกชน 19 แห่ง มหาวิทยาลัยแพทย์ของรัฐ 14 แห่ง และเอกชน 11 แห่ง วิทยาลัยทันตแพทย์ 3 แห่ง วิทยาลัยเทคนิค 4 แห่ง วิทยาลัยทั่วไป 2,409 แห่ง สถาบันเทคโนโลยี 4 แห่ง และโรงเรียนสอนศาสนา 7,276 แห่ง

การก่อตั้งประเทศ เดิมดินแดนของบังกลาเทศในปัจจุบันเป็นส่วนหนึ่งของชมพูทวีป (อินเดีย) เคยมีความเจริญรุ่งเรืองทางศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธมาก่อน ต่อมาพ่อค้าชาวอาหรับได้นำศาสนาอิสลามเข้ามาเผยแพร่ จนกลายเป็นศาสนาหลักมาจนถึงทุกวันนี้ ชมพูทวีปตกเป็นอาณานิคมของสหราชอาณาจักรเมื่อปี 2300 และได้รับเอกราชเมื่อปี 2490 แต่ขณะนั้นบังกลาเทศยังเป็นส่วนหนึ่งของปากีสถาน เรียกว่าปากีสถานตะวันออก ต่อมาชาวเบงกาลีในปากีสถานตะวันออกไม่พอใจการบริหารงานของรัฐบาลกลาง ประกอบกับมีความแตกต่างด้านภาษา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ ชาวเบงกาลีจึงจัดตั้งพรรคสันนิบาตอวามิ (Awami League-AL) ขึ้นเมื่อปี 2492 เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาวเบงกาลี โดยมีชีค มูจิบูร์ ราห์มาน เป็นหัวหน้าพรรค

เมื่อปากีสถานตะวันออกประกาศแยกตัวจากปากีสถานตะวันตก ทำให้เกิดการสู้รบระหว่างปากีสถานตะวันออกกับตะวันตก โดยอินเดียส่งทหารเข้าไปช่วยปากีสถานตะวันออก จนปากีสถานตะวันออกสามารถแยกตัวเป็นเอกราช และจัดตั้งเป็นสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศเมื่อ 26 มี.ค. 2514 โดยมีชีค มูจิบูร์ ราห์มาน ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกของบังกลาเทศ ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบิดาผู้ก่อตั้งบังกลาเทศ (Father of the Nation)

วันชาติ 26 มี.ค. (ได้รับเอกราชจากปากีสถานตะวันตกเมื่อปี 2514)

การเมือง ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา มีประธานาธิบดีเป็นประมุข และมี นรม. เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร แบ่งเขตการปกครองเป็น 7 เขต

ฝ่ายบริหาร : มี นรม. เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีอำนาจควบคุมฝ่ายบริหาร กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ และเป็นผู้แต่งตั้ง รมต. และ ออท.ประจำประเทศต่าง ๆ

ฝ่ายนิติบัญญัติ : มีเพียงสภาเดียวคือ Jatiya Sangsad หรือสภาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยสมาชิก 300 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระ 5 ปี หน้าที่สำคัญ คือ ออกกฎหมาย และอนุมัติ จัดให้มีการไต่สวนในเรื่องที่มีความสำคัญ และให้ความเห็นชอบเรื่องงบประมาณและภาษี

ฝ่ายตุลาการ : บังกลาเทศใช้ระบบศาลแบบสหราชอาณาจักร มีทั้งศาลแพ่งและศาลอาญา โดยศาลฎีกาเป็นศาลสูงสุด ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ Appellate Division และ High Court Division และยังมีศาลระดับล่าง ได้แก่ District Courts Thana Courts และ Village Courts นอกจากนี้ ยังมีศาลพิเศษอื่น ๆ เช่น ศาลครอบครัว ศาลแรงงาน

พรรคการเมืองสำคัญ ได้แก่ 1) พรรคสันนิบาตอวามี (Awami League-AL) ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลชุดปัจจุบันภายใต้การนำของ นรม.ชีค ฮาซินา 2) พรรคชาตินิยมบังกลาเทศ (Bangladesh National Party-BNP) ปัจจุบันเป็นฝ่ายค้าน นำโดยนางคาเลดา เซีย และ 3) พรรค Jama'at-e-Islami-JI ซึ่งเป็นพรรคการเมืองเคร่งจารีต ทั้งนี้ 2 พรรคแรกผลัดกันเป็นรัฐบาลและฝ่ายค้านมาตลอด เมื่อฝ่ายหนึ่งเป็นรัฐบาล ฝ่ายค้านก็พยายามชุมนุมประท้วงโค่นล้มรัฐบาล ส่งผลกระทบทำให้นโยบายของชาติขาดความต่อเนื่อง

เศรษฐกิจ ภาคเศรษฐกิจของบังกลาเทศขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2539 แม้ว่าจะประสบปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง การขาดแคลนสาธารณสุขปโลกพื้นฐาน การทุจริตคอร์รัปชัน และความล่าช้าในการปฏิรูปเศรษฐกิจ ทั้งนี้ บังกลาเทศพึ่งพาเศรษฐกิจหลัก 3 ภาค ได้แก่ ภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป (คิดเป็น 80% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด) ภาคบริการและแรงงานในต่างประเทศ เศรษฐกิจบังกลาเทศเป็นระบบเศรษฐกิจการตลาด ให้ความสำคัญเรื่องเสรีภาพทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยมีสหรัฐฯ เป็นผู้ลงทุนในลำดับต้น ๆ รองลงมา ได้แก่ มาเลเซีย ญี่ปุ่น และสหราชอาณาจักร ควบคู่กับการส่งเสริมการส่งออก บังกลาเทศมีนโยบายเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ วิสัยทัศน์ 2021 (2564) มุ่งเน้นการผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อเพิ่ม GDP เป็น 10 % ลดอัตราความยากจน (ลดจำนวนประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่าเส้นความยากจนให้ได้ 15 % ของทั้งหมด) และพัฒนาระบบสาธารณสุขปโลก รวมทั้งยกระดับจากประเทศพัฒนาน้อยที่สุดไปเป็นประเทศรายได้ปานกลางภายในปี 2564 จุดแข็งในโครงสร้างเศรษฐกิจของบังกลาเทศ คือ แรงงานและทรัพยากรธรรมชาติราคาถูก ซึ่งส่งผลให้มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

ปีงบประมาณ 1 ก.ค.-30 มิ.ย.

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : ตากา (Taka/BDT)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 84.47 ตากา

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 2.79 ตากา (ต.ค. 2562)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ปี 2561)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) : 261,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 7.4%

ดุลบัญชีเดินสะพัด : ขาดดุล 3,158 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 4,200 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 66.64 ล้านคน

รายได้จากแรงงานบังกลาเทศในต่างประเทศ : 15,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

อัตราการว่างงาน : 4.4%

อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย : 5.6%

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุล 17,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

มูลค่าการส่งออก : 36,660 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออกสำคัญ : เสื้อผ้าสำเร็จรูป สินค้าถัก สินค้าเกษตร ปลาและอาหารทะเลแช่แข็ง ปอและผลิตภัณฑ์จากปอ และเครื่องหนัง

คู่ค้าสำคัญ : เยอรมนี สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร สเปน ฝรั่งเศส และอิตาลี

มูลค่าการนำเข้า : 54,460 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้านำเข้าสำคัญ : ผ้าฝ้าย เครื่องจักรกลและอุปกรณ์ เคมีภัณฑ์ เหล็กและเหล็กกล้า และเครื่องปริ๊น

คู่ค้าสำคัญ : จีน อินเดีย และสิงคโปร์

การทหาร กองทัพบังกลาเทศประกอบด้วย ทบ. ทร. และ ทอ. มีกำลังพลทั้งหมด 157,050 นาย งบประมาณทางทหาร 3,159 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี 2562)

ทบ. มีกำลังพล 126,150 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ ทร.หลัก 644 คัน และ ทร.เบา 140 คัน ปืนใหญ่ 853 กระบอก ปืน ค.300 กระบอก บ.ขนส่ง 11 ลำ เครื่องยิงจรวดหลายลำกล้อง 22 เครื่อง จรวดแบบพื้นสู่อากาศ 21 เครื่อง และอากาศยาน 11 เครื่อง

ทร. มีกำลังพล 16,900 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ เรือฟริเกต 4 ลำ เรือคอร์เวต 8 ลำ และเรือตรวจการณ์นอกชายฝั่ง 6 ลำ มีฐานทัพเรืออยู่ในธากา จิตตะกอง แคปไตคูลนา และมังกลา

ทอ. มีกำลังพล 14,000 นาย ยุทโธปกรณ์สำคัญ ได้แก่ บ. 160 เครื่อง และ ฮ. 45 เครื่อง

นอกจากนี้ มีกองกำลังกึ่งทหาร 63,900 นาย แบ่งเป็นหน่วย รปภ. (Ansars) 20,000 นาย หน่วยเคลื่อนที่เร็ว 5,000 นาย กกล.ป้องกันชายแดน (Border Guard Bangladesh-BGB) 38,000 นาย และ หน่วยป้องกันชายฝั่ง 900 นาย

ปัญหาด้านความมั่นคง

1. ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาล พรรคสันนิบาตอวามิ (Awami League-AL) กับกลุ่มฝ่ายค้าน นำโดยพรรคชาตินิยมบังกลาเทศ (Bangladesh Nationalist Party-BNP) ซึ่งไม่มีแนวโน้มจะคลี่คลาย ส่งผลให้เกิดความวุ่นวายจากการชุมนุมประท้วงเป็นระยะ ๆ และหลายครั้งเหตุการณ์บานปลายกลายเป็นเหตุรุนแรง ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย ภาพลักษณ์ และการพัฒนาประเทศในระยะยาว

2. ปัญหาผู้อพยพชาวโรฮีนจาจากเมียนมายังคงเป็นปัญหาที่บังกลาเทศต้องแบกรับภาระ เนื่องจากไม่มีชาวโรฮีนจาสมัครใจยอมกลับเมียนมา โดยรัฐบาลบังกลาเทศตำหนิว่าปัญหาของกระบวนการส่งกลับผู้อพยพชาวโรฮีนจา คือ การไม่เชื่อมั่นเรื่องความปลอดภัยในเมียนมา และสถานการณ์ที่ยังเปราะบางในรัฐยะไข่

3. ปัญหาชาวโรฮีนจายังนำไปสู่การขยายตัวของขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติ และการลักลอบค้ายาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้าที่ทวีจำนวนเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ทำกำไรสูง มีช่องทางลักลอบนำเข้าได้ง่าย (ผ่านด่านชายแดน 43 จุด) รวมทั้งมีการลักลอบผลิตยาบ้าอย่างกว้างขวางทั้งในฝั่งเมียนมาและในค่ายอพยพของชาวโรฮีนจาในบังกลาเทศ

4. ปัญหาการเป็นประเทศต้นทางและประเทศทางผ่านของขบวนการค้ามนุษย์ โดยแสวงประโยชน์จากผู้อพยพชาวโรฮีนจาและชาวบังกลาเทศที่มีฐานะยากจน ซึ่งปัจจุบันชาวโรฮีนจาที่อาศัยอยู่ในค่ายอพยพในเมืองค็อกบาสาร์ของบังกลาเทศพยายามหาช่องทางใหม่ในการลักลอบไปยังประเทศที่สามให้ซับซ้อนและได้ผลมากขึ้น โดยหันไปใช้เส้นทางทางบกและทางอากาศ ทำให้ฤดูกาลไม่เป็นอุปสรรคในการเดินทางอีกต่อไป

5. ปัญหาการขยายอิทธิพลของกลุ่มก่อการร้ายนอกภูมิภาค ได้แก่ Islamic State (IS) และหน่วยงานของกลุ่มอัลกออิดะฮ์ในอนุทวีปอินเดีย (Al Qaeda in the Indian Subcontinent-AQIS)

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ บังกลาเทศเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศ และกลุ่มความร่วมมือรวม 62 แห่ง อาทิ UN, OIC, SAARC, BIMSTEC

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รัฐบาลบังกลาเทศมีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรเผยแพร่และอำนวยความสะดวกด้านเอกสารวิจัย โดยมีสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติเป็นผู้กำหนดนโยบาย ทบทวนบทบาท และกำหนดทิศทางของการวิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การขนส่งและโทรคมนาคม มีท่าอากาศยาน 18 แห่ง ใช้การได้ดี 16 แห่ง ท่าอากาศยานนานาชาติ Shahjalal International หรือ Zia International ในธากา และ Shah Alamanat ในเมืองจิตตะกอง เส้นทางรถไฟระยะทาง 2,460 กม. ถนนระยะทาง 21,269 กม. และมีการเดินทางโดยเรือเฟอร์รี่ในแม่น้ำสายต่าง ๆ ที่ไหลผ่านบังกลาเทศกว่า 200 สายไปออกปากอ่าวเบงกอล และมีท่าเรือสำคัญอยู่ที่จิตตะกองและมังกลา ด้านการโทรคมนาคม มีโทรศัพท์พื้นฐานให้บริการ 766,183 เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ 135,981,846 เลขหมาย รหัสโทรศัพท์ +880 จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 80,483,000 คน บัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊ก 28 ล้านบัญชี รหัสอินเทอร์เน็ต คือ .bd

การเดินทาง สายการบินไทยและบางกอกแอร์เวย์มีเที่ยวบินตรงกรุงเทพฯ-ธากาทุกวัน และยังมีสายการบินของบังกลาเทศและประเทศอื่นที่บินตรงจากไทย คือ พิมานแอร์ รีเจนต์แอร์ ให้บริการเส้นทางสำคัญ ได้แก่ กรุงเทพฯ-ธากา กรุงเทพฯ-จิตตะกอง และกรุงเทพฯ-ค็อกซ์ บาซาร์ เวลาที่บังกลาเทศช้ากว่าไทย 1 ชม. ทั้งนี้ชาวบังกลาเทศยังคงนิยมใช้บริการของการบินไทยมากที่สุด แม้ว่าจะมีราคาสูงกว่า ทำให้เที่ยวบินของการบินไทยเต็มทุกเที่ยวบิน นักท่องเที่ยวไทยสามารถขอรับการตรวจลงตรา เพื่อเดินทางไปยังบังกลาเทศได้ที่ สอท. บังกลาเทศ ประจำกรุงเทพฯ

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาล พรรคสันนิบาตอวามิ (Awami League-AL) กับพันธมิตรฝ่ายค้าน นำโดยพรรคชาตินิยมบังกลาเทศ (Bangladesh Nationalist Party-BNP)

สถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของบังกลาเทศยังมีความไม่แน่นอนสูงมากจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการก่อเหตุของกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงในประเทศ โดยมีเป้าหมายการโจมตีพลเรือนและชาวต่างชาติ เพื่อหวังผลในการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบ และความรุนแรงจากความแตกต่างทางศาสนา ที่กลุ่มเคร่งศาสนาหมักหมมทำร้ายหรือสังหารผู้มีความเห็นต่างกับแนวทางของอิสลาม ส่วนประเด็นการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรมและไม่ได้มาตรฐานสากลยังคงเป็นปัญหาต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของบังกลาเทศด้านแรงงานและความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของบังกลาเทศ

ความคืบหน้าของกระบวนการส่งผู้อพยพชาวโรฮิงจาจากลัมปีเยนมา ซึ่งยังไม่สามารถปฏิบัติได้เป็นผลสำเร็จ โดยต่างฝ่ายต่างระบุว่าสาเหตุมาจากความไม่พร้อมของอีกฝ่าย อย่างไรก็ตาม igrณีชาวโรฮิงจาบางส่วนแสดงท่าทีตอบรับว่าจะย้ายไปอยู่ที่ค่ายพักพิงบนเกาะบาชาน ชาร์ ทางตอนใต้ของบังกลาเทศ แม้จะเป็นจำนวนน้อย แต่เป็นกระแสการตอบรับที่ดีในการพยายามแก้ไขปัญหาคอขวดในค่ายผู้อพยพที่เมืองค็อกซ์ บาซาร์ ของบังกลาเทศ และหากโยกย้ายได้จริงน่าจะส่งผลดีต่อไทยและประเทศที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาผู้อพยพ

ความสัมพันธ์ไทย-บังกลาเทศ

ไทยกับบังกลาเทศสถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการเมื่อ 5 ต.ค. 2515 และมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในกรอบความร่วมมือภูมิภาคและในองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ UN, ACD, ARF, ASEM โดยไทยให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการแก่บังกลาเทศตลอดมา และยินดีที่บังกลาเทศสนใจจะยกระดับเป็นประเทศคู่เจรจาอาเซียน และเข้าร่วม East-West Economic Corridor และความร่วมมือแม่โขง-คงคา (Mekong-Ganges Cooperation) ส่วนบังกลาเทศให้ความสำคัญกับไทยในฐานะประเทศหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ บังกลาเทศเป็นมิตรประเทศในเอเชียใต้ที่ให้การสนับสนุนไทยในเวทีองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organisation of Islamic Cooperation-OIC) ด้วยดีเสมอมา และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการแก้ไขปัญหาโรฮิงจา

ปริมาณการค้าไทย-บังกลาเทศยังอยู่ในระดับต่ำ แต่มีแนวโน้มว่านักธุรกิจไทยและบังกลาเทศให้ความสนใจที่จะทำธุรกิจร่วมกันมากขึ้น กระทรวงพาณิชย์ของทั้งสองฝ่ายตั้งเป้าหมายการค้าระหว่างกันไว้ที่ 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2564 โดยสนับสนุนให้มีการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) เพื่อขยายการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ซึ่งตามกระบวนการแล้วจำเป็นต้องใช้เวลาอีกระยะหนึ่ง โดยจะเริ่มจากการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดทำ FTA ไทย-บังกลาเทศก่อน

บังกลาเทศเป็นตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องเฉลี่ย 6 % ต่อปี มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะปอกระเจา ฝ้าย ชา ปัจจุบันบังกลาเทศเป็นคู่ค้าอันดับ 3 ของไทยในภูมิภาคเอเชียใต้ รองจากอินเดียและปากีสถาน โดยในปี 2561 การค้ารวมมีมูลค่า 1,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยส่งออก 1,256 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีสินค้าส่งออกสำคัญ เช่น ข้าว เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์พลาสติก ปูนซีเมนต์ ผ้าผืน เครื่องสำอางค์ เป็นต้น ส่วนไทยนำเข้าจากบังกลาเทศมูลค่า 61 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้านำเข้าสำคัญ เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ

ข้อตกลงสำคัญระหว่างไทยกับบังกลาเทศ ได้แก่ ความตกลงทางการค้า (ปี 2520) ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวัฒนธรรมการศึกษาและวิทยาศาสตร์ (ปี 2522) ความตกลงเพื่อการเว้นการเก็บภาษีซ้อน (เม.ย. 2540) ความตกลงเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน (ปี 2545) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดตั้งสภาธุรกิจร่วมไทย-บังกลาเทศ (ปี 2545) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทางการเกษตร (ปี 2555) และการจัดตั้งกลไกการหารือทวิภาคีระหว่างกต.ไทยกับบังกลาเทศ (ปี 2555)

ชีค ฮาซึนา
(Sheikh Hasina)

ตำแหน่ง นรม.บังกลาเทศ

เกิด 28 ก.ย. 2490 (อายุ 73 ปี/ปี 2563)

การศึกษา จบการศึกษาด้านวรรณกรรมเบงกาลีจากมหาวิทยาลัยธากา เมื่อปี 2516

สถานภาพทางครอบครัว สมรสกับ ดร.เอ็ม.เอ.วาเจค มิวาร์ (เสียชีวิตเมื่อปี 2552) มีบุตร-ธิดา 2 คน

ประวัติทางการเมือง

- ปี 2518 ชีค มุจิบูร ราห์มาน บิดา ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งบังกลาเทศ และประธานาธิบดีคนแรก ถูกสังหารขณะเกิดการรัฐประหาร พร้อมมารดาและพี่ชายอีก 3 คน ชีค ฮาซึนา จึงลี้ภัยไปอยู่ที่อินเดียและสหราชอาณาจักร และเป็นแรงผลักดันให้ชีค ฮาซึนาเริ่มมีบทบาททางการเมือง
- ปี 2524 ได้รับอนุญาตให้เดินทางกลับบังกลาเทศ และได้รับเลือกให้เป็นประธานพรรคสันนิบาตอวามิ (Awami League-AL) ขณะยังคงลี้ภัยระหว่างช่วงทศวรรษที่ 1980 เป็นนักโทษการเมือง ถูกควบคุมตัวในบ้านพักหลายครั้ง
- ปี 2526 จัดตั้งกลุ่มพันธมิตรทางการเมือง เพื่อคัดค้านการบริหารประเทศภายใต้การปกครองของทหาร
- ปี 2529 เป็นผู้นำพรรคฝ่ายค้าน
- ปี 2533 ร่วมมือกับพันธมิตรทางการเมือง โค่นล้มอำนาจการบริหารประเทศของ พล.อ.ฮุสเซน โมฮัมหมัด เออร์ชาด
- ปี 2539-2544 ดำรงตำแหน่ง นรม.สมัยแรก
- ปี 2550 ถูกจับกุมในข้อหาข่มขู่และคอร์รัปชัน และถูกกักตัวอยู่ในบริเวณอาคารรัฐสภา ได้รับการปล่อยตัวแบบมีทัณฑ์บน และเดินทางไปรักษาอาการความดันโลหิตสูงที่สหรัฐอเมริกา
- ปี 2551 เดินทางกลับบังกลาเทศ และนำพรรค AL ชนะการเลือกตั้งเมื่อ 29 ธ.ค. 2551 ทำให้ดำรงตำแหน่ง นรม.สมัยที่ 2

ปี 2557-2561

ดำรงตำแหน่ง นรม.สมัยที่ 3

8 ม.ค. 2561-ปัจจุบัน

ดำรงตำแหน่ง นรม.สมัยที่ 4

ข้อมูลอื่นที่สำคัญ

- ได้รับคำชื่นชมว่าเป็นผู้สนับสนุนสันติภาพคนสำคัญทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก เห็นได้จากการแสดงความคิดเห็นในการประชุมระดับระหว่างประเทศหลายครั้ง โดยเฉพาะการประชุมกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement-NAM) ครั้งที่ 12 ที่แอฟริกาใต้เกี่ยวกับแนวคิดวัฒนธรรมสันติภาพ ซึ่งนำไปสู่ข้อมติในที่ประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ เรื่องวัฒนธรรมสันติภาพ (Culture of Peace)
- มุ่งเน้นการให้สิทธิสตรี ควบคู่ไปกับการแก้ปัญหาความยากจน โดยสามารถผลักดันร่างกฎหมายที่กำหนดให้สตรีสามารถเข้ามามีบทบาททางการเมืองในหน่วยงานท้องถิ่นของรัฐ นำไปสู่การเลือกตั้งซึ่งเปิดโอกาสให้สตรีกว่า 14,000 คน เข้ามาอยู่ในหน่วยงานเหล่านี้ เมื่อปี 2540

คณะรัฐมนตรีบังกลาเทศ

ประธานาธิบดี	Abdul Hamid
นรม.	Sheikh Hasina Wajed
รมว.กระทรวงกลาโหม	Sheikh Hasina Wajed
รมว.กระทรวงการปกครอง	Sheikh Hasina Wajed
รมว.กระทรวงกำลัง พลังงาน และทรัพยากรธรณี	Sheikh Hasina Wajed
รมว.กระทรวงกิจการเด็กและสตรี	Sheikh Hasina Wajed
รมว.กระทรวงการคลัง	AHM Mustafa Kama
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรม	Nurul Majid Mahmud Humayun
รมว.กระทรวงพาณิชย์	Tipu Munshi
รมว.กระทรวงเกษตร	Md Abdur Razzaque
รมว.กระทรวงมหาดไทย	Asaduzzaman Khan
รมว.กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการครอบครัว	Zahid Malik
รมว.กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	Yeafes Osman
รมว.กระทรวงการเคหะ และกิจการสาธารณะ	SM Rezaul Karim Hira
รมว.กระทรวงสวัสดิการสงเคราะห์	AKM Mozammel Haque
รมว.กระทรวงสิ่งทอและปอ	Golam Dastagir Gazi
รมว.กระทรวงการขนส่งทางบกและสะพาน	Obaidul Quader
รมว.กระทรวงสารสนเทศ	Muhammad Hasan Mahmud
รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้	Md. Shahab Uddin
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Dipu Moni
รมว.กระทรวงกฎหมาย ยุติธรรม และกิจการรัฐสภา	Anisul Huq
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	AK Abdul Momen
รมว.กระทรวงการรถไฟ	Md. Nurul Islam Sujon
รมว.กระทรวงวางแผน	MA Mannan
รมว.กระทรวงไปรษณีย์ โทรคมนาคม	Mustafa Jabbar
รมว.กระทรวงที่ดิน	Saifuzzaman Chowdhury
รมว.กระทรวงโภชนาการ	Sadhan Chandra Majumder
รมว.กระทรวงสวัสดิการสังคม	Nuruzzaman Ahmed
รมว.กระทรวงสวัสดิการเพื่อเขาจิตตะกอง	Ushwe Sing
รมว.กระทรวงสวัสดิการและการจ้างงานในต่างประเทศ	Imran Ahmad
รมต.อิสระดูแลด้านการพัฒนาชนบทและสหกรณ์	Swapan Bhattacharjee
รมต.อิสระว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ	Zahid Faruk
รมต.อิสระว่าการกระทรวงประมงและปศุสัตว์	Ashraf Ali Khan Khasru
รมต.อิสระว่าการกระทรวงการบินพลเรือนและการท่องเที่ยว	Md. Mahbub Ali
รมต.อิสระว่าการกระทรวงกิจการศาสนา	Sheikh Md Abdullah

รมต.อิสระดูแลด้านสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร

รมต.อิสระว่าการกระทรวงแรงงานและการจ้างงาน

รมต.อิสระว่าการกระทรวงเยาวชนและการกีฬา

รมต.อิสระว่าการกระทรวงกิจการวัฒนธรรม

รมต.อิสระว่าการกระทรวงประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

รมต.อิสระว่าการกระทรวงขนส่ง

รมต.อิสระว่าการกระทรวงการจัดการภัยพิบัติและบรรเทาสาธารณภัย

Zunaid Ahmed Palak

Monnujan Sufian

Zahid Ahsan Russell

K. M. Khalid

Md Zakir Hossain

Khalid Mahmud Chowdhury

Md. Enamur Rahman

(ต.ค. 2562)